
Yyterinniemen Preiviikinlahden osa-alueen sudenkorentoselvitys 2023

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
Raportista	3
Selvitysalueen yleiskuvaus	3
Työstä vastaavat henkilöt	3
Tutkimusmenetelmät	5
Epävarmuustekijät	5
Lajikohtaista tarkastelua	8
Tulokset ja päätelmät... ..	9
Kirjallisuus.....	14
Liitteet.....	15
Liite 1. Kohdelajien tarkat havaintotiedot.....	15

*Tähän raporttiin suositetaan viittaamaan seuraavasti:
Ahlman, S. 2023: Yyterinniemen Preiviikinlahden osa-alueen sudenkorentoselvitys 2023.
Ahlman Group Oy.*

Raportin kartat: Maanmittauslaitoksen avoin aineisto 2023.

JOHDANTO

Tämä raportti esittelee Porin kaupungin Ahlman Group Oy:ltä tilaaman Yyterinniemen Preiviikinlahden osa-alueen sudenkorentoselvityksen tulokset, joita voidaan hyödyntää alueen maankäytön suunnittelussa.

Porin kaupunki laatii Yyteriniemelle hyvin laaja-alaista osayleiskaavaa. Tämä sudenkorentoselvitys on yksi kaavoituksen taustaselvitys, jonka tarkoituksena oli selvittää alueella olevat ns. direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikat. Kaavan laadinnan lähtökohtana on muun muassa hahmottaa asutuksen mahdolliset laajentamissuunnat, matkailupalveluiden kehittämisen (Yyterin sannat) alueita, satamatoimintojen ja teollisuuden tilatarpeita sekä energiaratkaisujen ja liikenneyhteyksien turvaamista ja kehittämistä.

RAPORTISTA

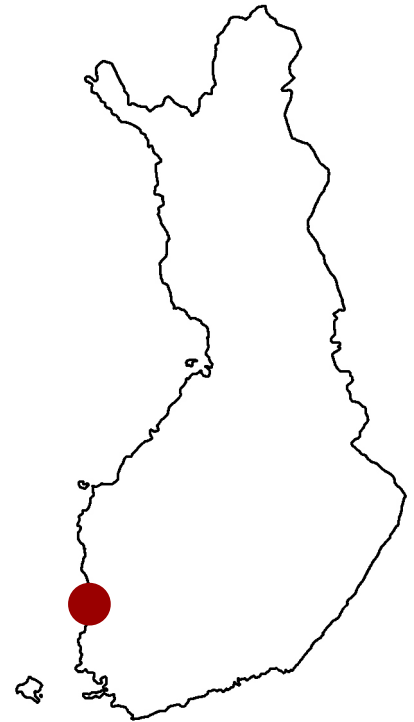
Tässä raportissa esitetään huhti–elokuussa toteutettujen sudenkorentoinventointien tulokset. Raportti käsittää yleis- ja pohjatietojen lisäksi kuvaukset tutkimusmenetelmistä sekä inventointien tulokset.

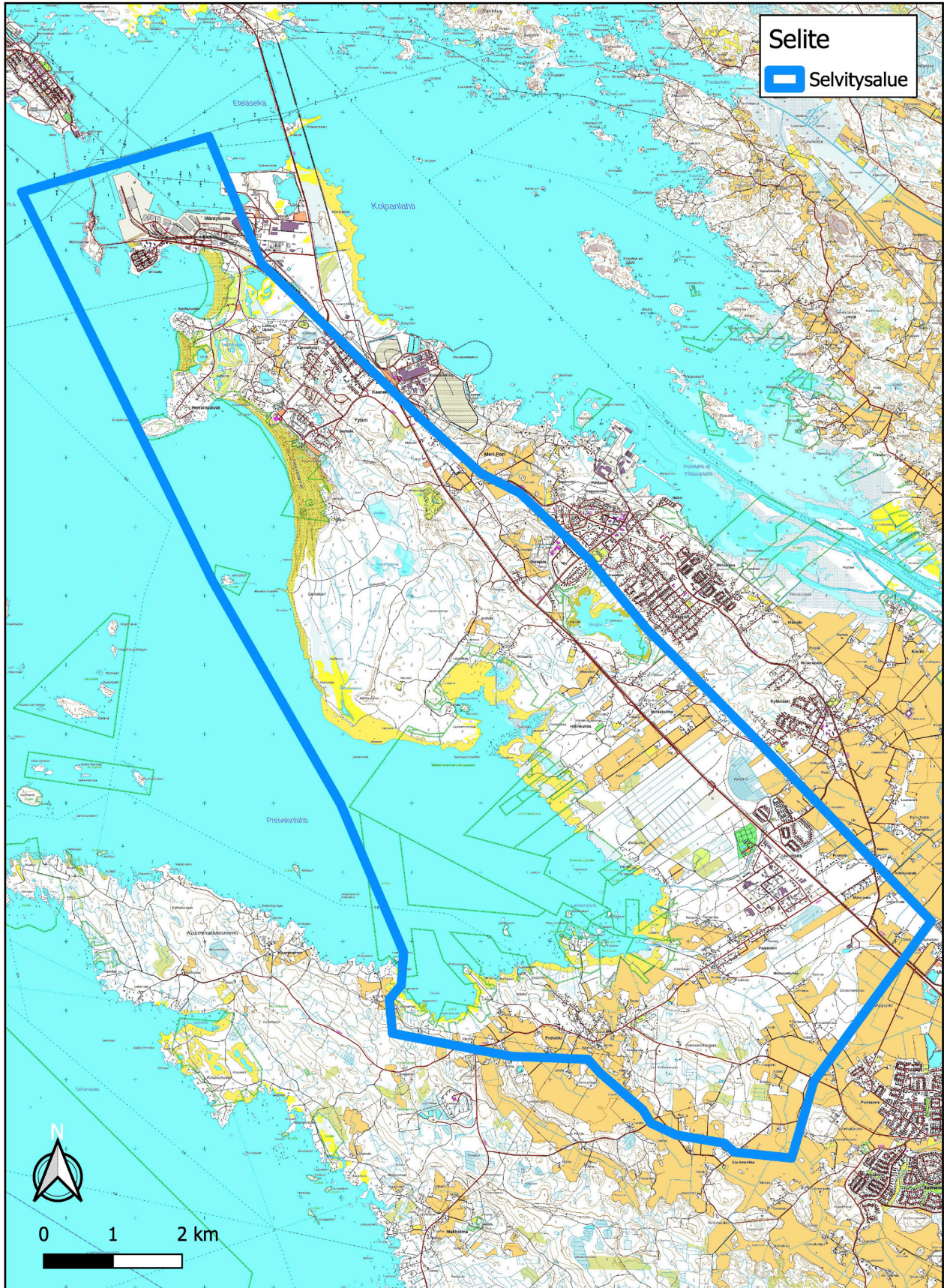
SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS

Yyterinniemen Preiviikinlahden osa-alue sijaitsee lähimmillään noin viisi kilometriä Porin ydinkeskustan luoteispuolella. Alue levittäytyy kaakkoisosan Maaviikistä luoteisosan Kalloon. Alueella on pituutta noin 17 kilometriä. Kokonaispinta-ala on 7 300 hehtaaria (kuva 1), josta maa-alueita on noin 4 700 ja rakennettua ympäristöä noin 900 hehtaaria. Tutkimusalueella on hyvin monenlaisia elinympäristöjä tavanomaisista talousmetsistä erilaisiin maankohoamisrannikon sukkessiosarjoihin. Merkittävimpiä alueita ovat erityisesti Yyterin dyynimuodostumat sekä Preiviikinlahden kokonaisuus. Molemmat ovat Natura 2000 -alueita. Kosteikkoluontoa edustavat myös muun muassa Enäjärvi, Haventojärvet, Kerinjärvi ja muut pienet järvet ja lammet. Alueella on hyvin runsaasti kulttuurivaikutusta asuin- ja teollisuusalueisiin sekä maanviljelyyn liittyen.

TYÖSTÄ VASTAAVAT HENKILÖT

Yyterinniemen Preiviikinlahden osa-alueen sudenkorentoselvityksen maastotöistä vastasi luontokartoittajakoulutuksen käynyt Katriina Lehto-Halme, joka on syventynyt sudenkorentoihin. Raportin laati luontokartoittaja Santtu Ahlman.

Kuva 1. Tutkimusalue (sininen viiva).

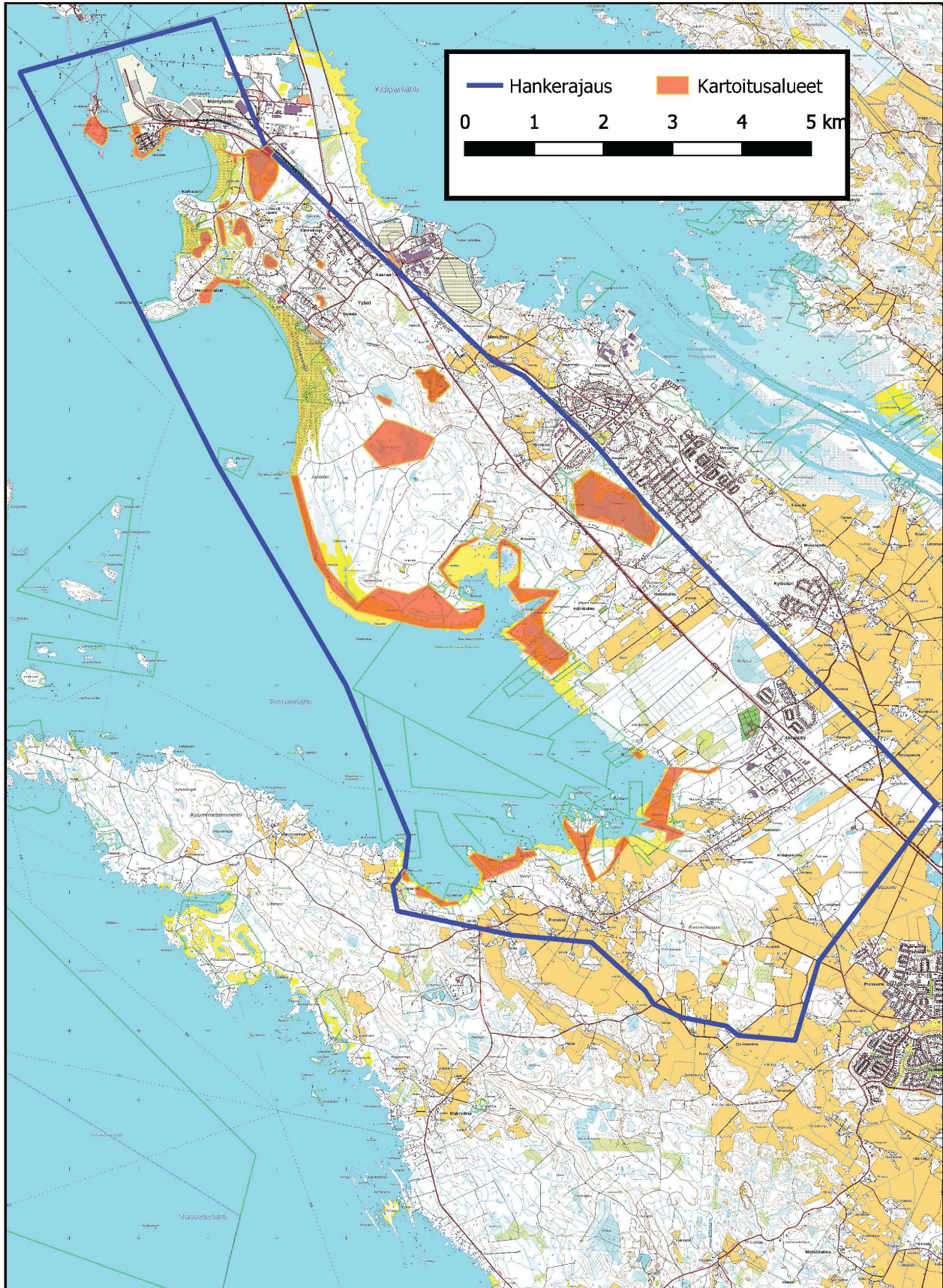
TUTKIMUSMENETELMÄT

Sudenkorentoselvityksen tärkeimpänä tavoitteena oli EU:n luontodirektiivin liitteen II ja IV(a) lajien esiintymisen tutkiminen. Näitä olivat erityisesti idänkirsikorento, täplälampikorento, sirolampikorento ja lummelampikorento. Preiviikinlahden tutkimusalueelta tutkittiin näille lajeille soveliaita elinympäristöjä laajasti (kuva 2). Lajeille mahdollisesti soveltuja paikkoja ovat erityisesti rehevät kosteikot ja niiden laitavyöhykkeet. Inventoinnit tehtiin kiertämällä soveliaita alueita jalkaisin jatkuvasti havainnoiden. Kaikista löydöistä tallennettiin tarkat havaintopaikat, yksilömäärät, sukupuolet ja koordinaattipisteet.

Kartoituspäivät keskitettiin kohdelajien lentokaudelle 19.5.–9.8. väliselle ajalle. Eri lajien lentokauden ovat karkeasti seuraavia: idänkirsikorento maaliskuu–kesäkuu ja heinä–syyskuu, täplälampikorento kesäkuun puoliväli–heinäkuun puoliväli, sirolampikorento kesä–elokuu ja lummelampikorento kesäkuun puoliväli–heinäkuun puoliväli. Maastotöitä tehtiin 19 päivänä yhteensä 144 tuntia. Kartoitusajankohdat valittiin sopivien sääolosuhteiden mukaan pääosin kello 9.00–17.00 väliselle ajalle, jolloin sudenkorennot ovat aktiivisesti lennossa. Soveliaat alueet pyrittiin tarkastamaan ainakin kahdesti eri lajien lentokaudella. Lisäksi idänkirsikorentoa inventoitiin viitasammakkoselvityksen yhteydessä keväällä 22.4.–15.5. välisenä aikana yhteensä 64 tuntia (Ahlman 2023).

EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tutkimusalue saatiin inventoitua riittävän kattavasti osayleiskaavatasolla. Tuloksia tarkastellessa tulee kuitenkin huomioida, että jotkin ruoikkoalueet sekä Enäjärvi ja Haventojärvet ovat hyvin vaikeakulkuisia, eikä kaikkia alueita saatu kartoitettua systemaattisesti. Lisäksi idänkirsikorennoille on tarjolla hyvin runsaasti soveliaita alueita, joten yksittäisten korentojen löytäminen voi olla haastavaa. Inventoinnit pyrittiin ajoittamaan korentojen lentoaktiivisuutta ajatellen mahdollisimman hyviin sääolosuhteisiin, mikä onnistui varsin hyvin (taulukko 1).

Kuva 2. Inventoidut alueet.

<i>Päivä- määrä</i>	<i>Lämpötila alussa</i>	<i>Lämpötila lopussa</i>	<i>Pilvisyys alussa</i>	<i>Pilvisyys lopussa</i>	<i>Tuuli alussa</i>	<i>Tuuli lopussa</i>
22.4.	11 °C	7 °C	0/8	0/8	4 m/s W	2 m/s NW
23.4.	7 °C	11 °C	2/8	4/8	4 m/s E	4 m/s W
1.5.	7 °C	9 °C	0/8	7/8	3 m/s W	2 m/s W
3.5.	7 °C	7 °C	1/8	1/8	3 m/s SW	6 m/s SW
6.5.	7 °C	7 °C	1/8	2/8	2 m/s W	0 m/s
10.5.	11 °C	17 °C	1/8	3/8	3 m/s SW	5 m/s SW
11.5.	13 °C	20 °C	1/8	0/8	4 m/s SW	5 m/s SW
15.5.	15 °C	20 °C	0/8	2/8	1 m/s S	4 m/s S
16.6.	23 °C	26 °C	0/8	2/8	2 m/s N	4 m/s NE
21.6.	18 °C	26 °C	0/8	1/8	2 m/s SW	3 m/s SW
1.7.	18 °C	23 °C	7/8	7/8	1 m/s W	3 m/s W
5.7.	18 °C	18 °C	3/8	1/8	4 m/s W	3 m/s W
7.7.	17 °C	18 °C	7/8	6/8	3 m/s W	3 m/s NW
8.7.	20 °C	18 °C	4/8	5/8	4 m/s NW	5 m/s NW
11.7.	19 °C	21 °C	0/8	1/8	1 m/s W	2 m/s W
12.7.	18 °C	24 °C	1/8	2/8	1 m/s W	2 m/s NW
13.7.	19 °C	21 °C	2/8	7/8	2 m/s ES	1 m/s S
14.7.	19 °C	22 °C	3/8	3/8	3 m/s SW	3 m/s SW
15.7.	19 °C	24 °C	2/8	3/8	3 m/s W	4 m/s W
22.7.	17 °C	20 °C	3/8	4/8	3 m/s SW	4 m/s SW
25.7.	19 °C	22 °C	3/8	3/8	2 m/s E	3 m/s E
31.7.	19 °C	21 °C	5/8	7/8	2 m/s E	2 m/s S
3.8.	18 °C	20 °C	7/8	8/8	3 m/s SE	3 m/s SE
4.8.	21 °C	23 °C	7/8	7/8	3 m/s SE	3 m/s E
5.8.	18 °C	22 °C	3/8	3/8	3 m/s SE	4 m/s E
6.8.	19 °C	21 °C	5/8	6/8	3 m/s SE	4 m/s SE
9.8.	19 °C	21 °C	4/8	6/8	5 m/s SE	6 m/s SE

Taulukko 1. Sääolosuhteet inventointipäivittäin.

LAJIKOHTAISTA TARKASTELUA

Tässä osiossa tarkastellaan tutkimusalueella havaittujen kohdelajien yleistietoja. Lummelampikorentoa ei löydetty maastotöiden aikana.

Idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*) on erityisesti suojaisten merenlahtien, reheväkasvuisten lampien ja järvenlahtien laji. Laji on Suomessa uudistulokas, joka havaittiin ensimmäisen kerran vuonna 2002. Sitten se on levinnyt ja runsastunut nopeasti. Idänkirsikorento mainitaan luontodirektiivin liitteessä IV(a), jossa luetellut lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Se on myös koko maassa rauhoitettu laji. Idänkirsikorento on elinvoimainen (LC).

Täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*) esiintyy mosaiikkimaisen vesikasvillisuuden seassa, usein esimerkiksi ruoikon sisällä olevissa runsaskasvustoissa allikoissa. Täplälampikorento mainitaan luontodirektiivin liitteessä IV(a), jossa luetellut lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Näiden lajien lisääntymispaikkoja ei saa heikentää tai hävittää. Se on myös luontodirektiivin liitteen II laji, jolle tulee osoittaa erityisten suojelutoimien alueita. Se on myös koko maassa rauhoitettu laji. Täplälampikorento on elinvoimainen (LC).

Sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*) on Suomessa eteläinen laji, joka asuttaa erityisesti suolampia, järvenlattia ja hitaasti virtaavia jokia. Sirolampikorento mainitaan luontodirektiivin liitteessä IV(a), jossa luetellut lajit edellyttävät tiukkaa suojelua. Näiden lajien lisääntymispaikkoja ei saa heikentää tai hävittää. Se on myös koko maassa rauhoitettu laji. Sirolampikorento on elinvoimainen (LC).

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

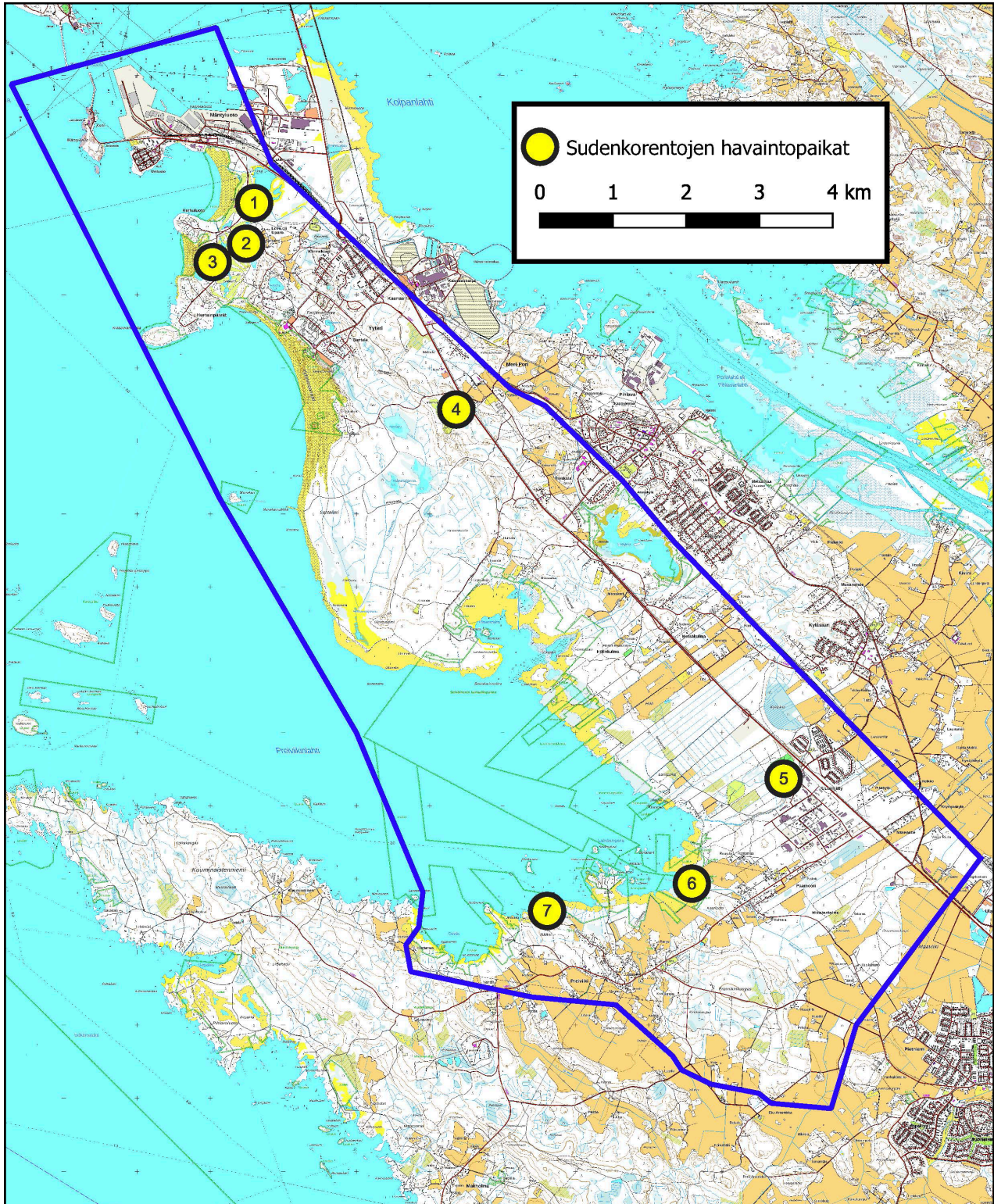
Tutkimusalueelta löydettiin kohdelajeja yhteensä seitsemältä eri paikalta (kuva 3). Idänkirsikorentoja löydettiin yhteensä 12 eri pisteestä, sirolampikorentoja kolmesta pisteestä ja täplälampikorentoja yhdestä pisteestä (liite 1).

Idänkirsikorentoja havaittiin eniten yhdessä golfkentän lammessa (kuva 4). Lajilla on kaksiosainen lentokausi, sillä talvehtineen yksilöt lentävät varhain maalis–kesäkuussa ja kesällä kuoriutuneet yksilöt myöhemmin heinä–lokakuussa. Vastakuoriutuneita ja juuri lentämään lähteneitä yksilöitä nähtiin ainoastaan Preiviikin kalarannassa (kuva 10). Kyseessä on varmuudella lajin lisääntymispaikka, mutta sitä ei ole rajattu karttapohjalle, sillä kohde on pistemäinen. Alueelta tunnetaan myös kolme vanhaa idänkirsikorentohavaintoa Kaarluodosta (kuva 7).

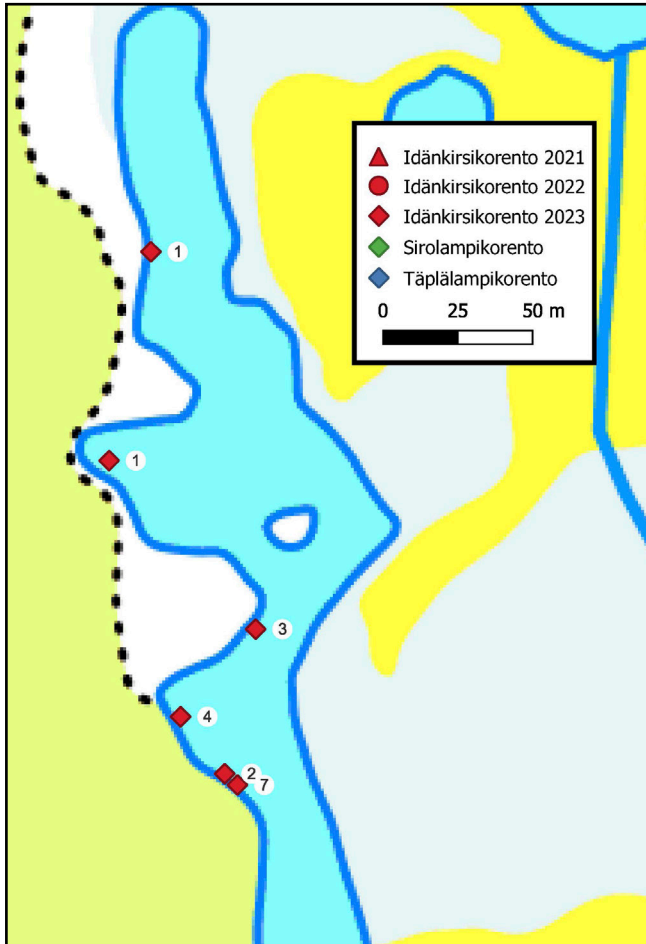
Sirolampikorentoja löydettiin vain Seipinkroopin pohjoisosasta (kuva 5) ja Karhuluodon uimarannan lammelta (kuva 6). Ainoa täplälampikorentohavainto tehtiin moottoriradan koskeikolta (kuva 7).

Kokonaisuutena tutkimusalueella havaittiin hyvin niukasti kohdelajeja (kuva 4–10). Alueelta ei myöskään tunneta vanhoja havaintoja siro-, lumme- tai täplälampikorennoista. Idänkirsikorennoista on tallennettu Suomen Lajitietokeskuksen havaintokantaan vain kolme havaintoa (Suomen Lajitietokeskus 2023), jotka esitetään kuvassa 7. Preiviikinlahdelta on tehty sudenkorentoselvitys vuonna 2008 (Luoma 2008), mutta kohdelajeja ei havaittu lainkaan.

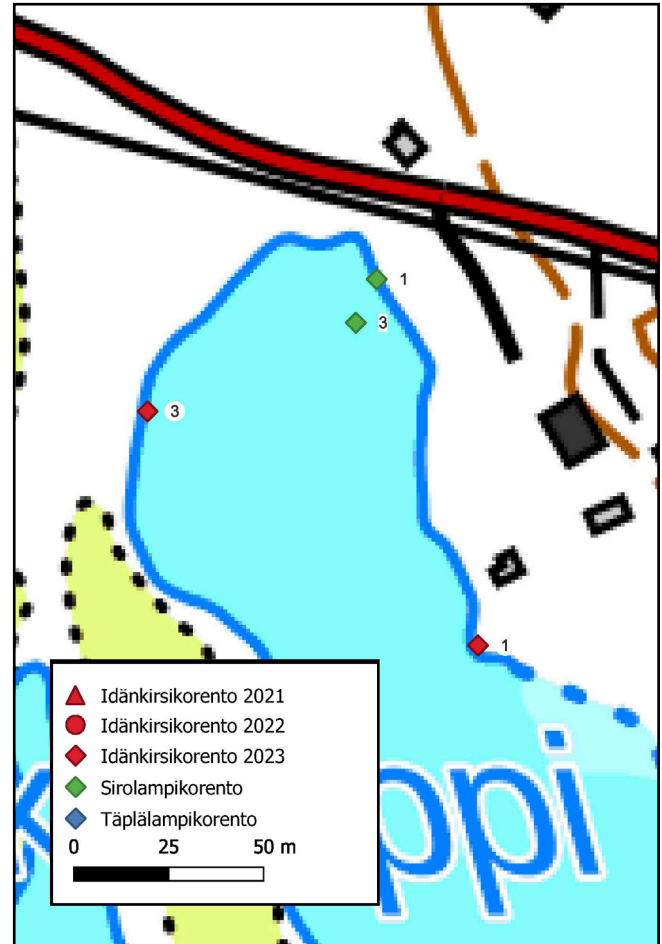
Havaintomäärät olivat niin vähäisiä, että selviä lisääntymispaikkoja ei voida rajata. Mikäli havaintopisteiden lähelle suunnitellaan maankäyttöä, on suositeltavaa tehdä asemakaavatarkkuudella olevat inventoinnit vaikutusalueelle. Tarkat havaintopaikat ovat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisesti tiukasti suojeltuja, joten niiden hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kiellettyä.

Kuva 3. Kohdelajien havaintopaikat.

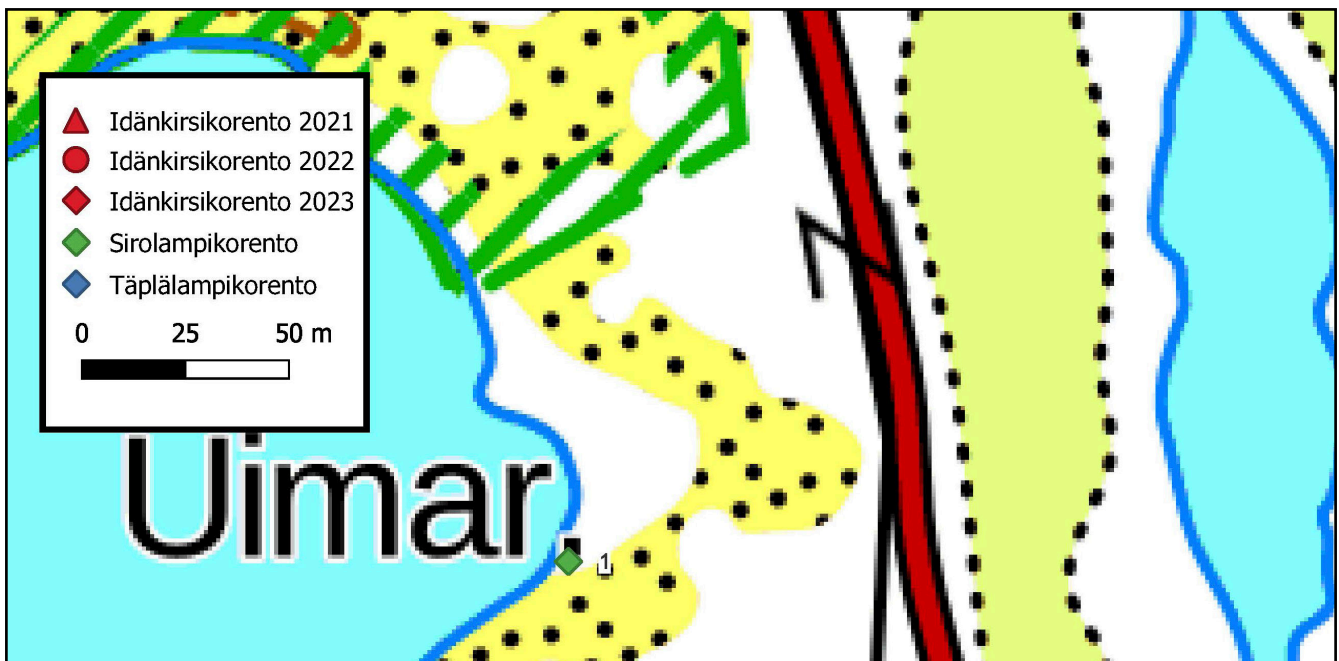

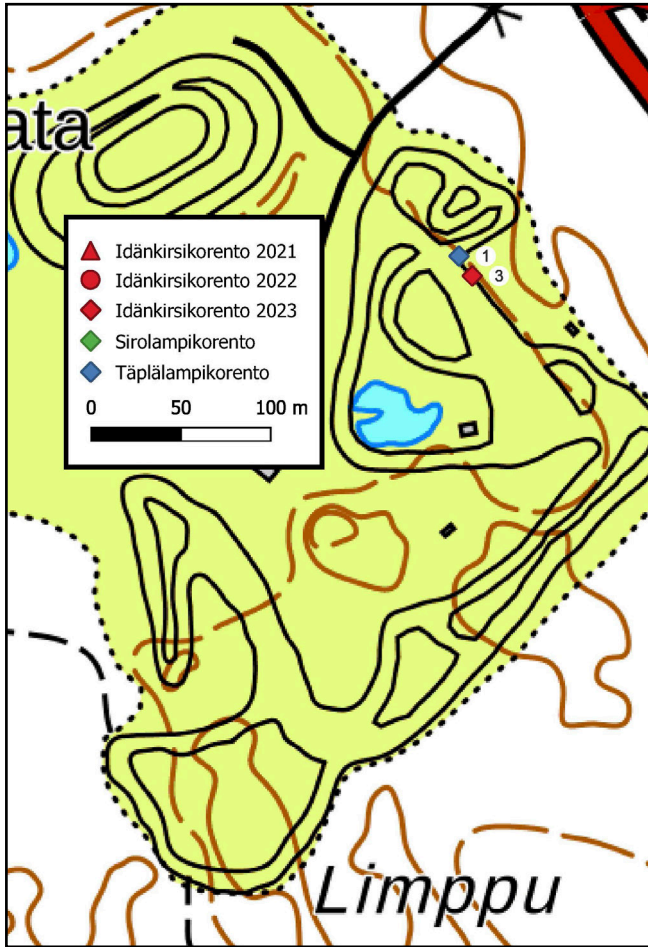
Kuva 4. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 1.

Kuva 5. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 2.

Kuva 6. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 3.

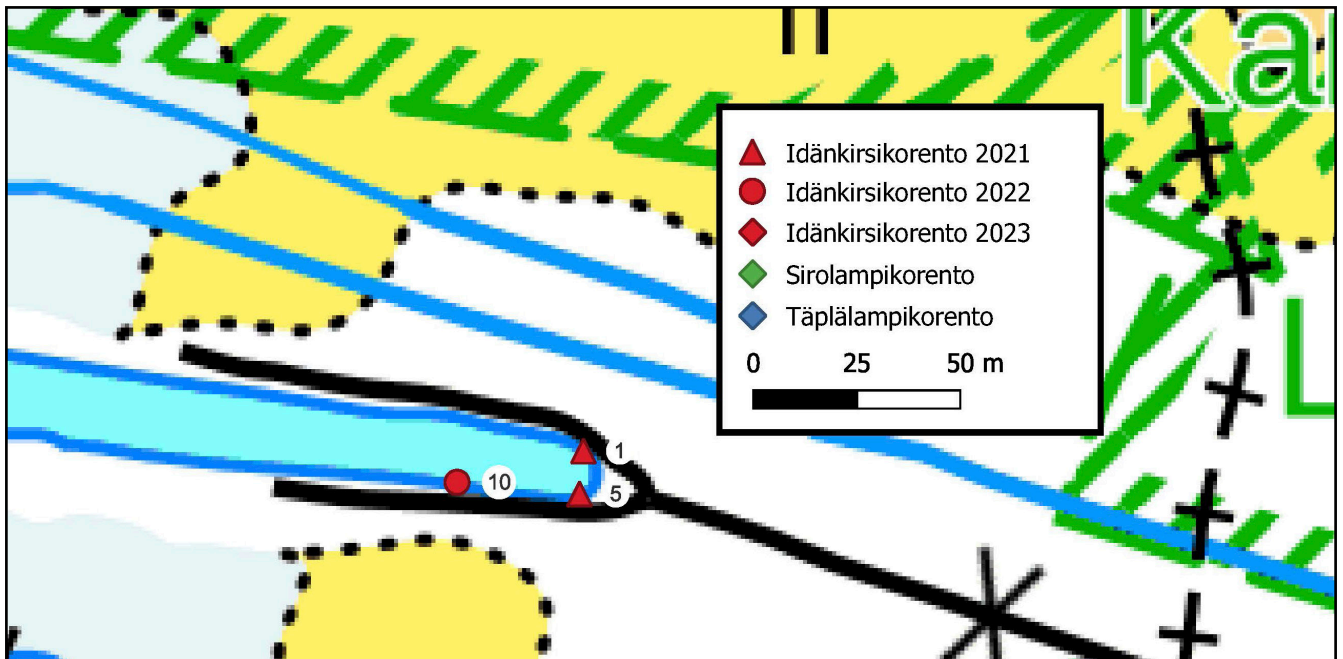

Kuva 7. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 4.

Kuva 8. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 5.

Kuva 9. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 6.

Kuva 10. Kohdelajien havainnot yksilömäärineen havaintopaikalla nro 7.

KIRJALLISUUS

Ahlman, S. 2023:

Yyteriiniemen Preiviikinlahden osa-alueen viitasammakkoselvitys 2023. Ahlman Group Oy.

Corbet, P. & Brooks, S. 2008:

Dragonflies. HarperCollins Publishers. Lontoo.

Dijkstra K-D & Lewington R. 2006:

Field guide to the dragonflies of Britain and Europe. British wildlife publishing.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Karjalainen, S. 2010:

Suomen sudenkorennot. Uudistettu laitos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Korentowiki 2023:

Suomen sudenkorentoseuran Korentowiki (www.sudenkorento.fi).

Luoma, S. 2009:

Preiviikinlahden sudenkorentoselvitys 2008. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 5/2009.

Mikkola-Roos, M. & Niikkonen, T. (toim.) 2005:

Kosteikkojen kunnostuksen ja hoidon parhaat suositukset kuudella Life-kohteella Suomessa –Life CO-OP -hankkeen tulokset. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 149.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004:

Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa.

Suomen Ympäristö 742. Ympäristöministeriö.

Suomen Lajitietokeskus 2023:

Sudenkorentohavainnot (<https://laji.fi>). Viitattu 12.9.2023.

Söderman, T. 2003:

Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

LIITTEET. LIITE 1. KOHDELAJIEN TARKAT HAVAINTOTIEDOT.

<i>Laji</i>	<i>PVM</i>	<i>ETRS-TM35FIN N / lat</i>	<i>E / lon</i>	<i>Yksilö- määrä</i>	<i>Muuta</i>
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>1.5.2023</i>	<i>6832368</i>	<i>215827</i>	<i>5</i>	
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6840344</i>	<i>208613</i>	<i>1</i>	<i>Koiras</i>
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6840274</i>	<i>208599</i>	<i>1</i>	<i>Naaras</i>
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6840218</i>	<i>208648</i>	<i>3</i>	
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6840188</i>	<i>208624</i>	<i>4</i>	
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6840170</i>	<i>208638</i>	<i>2</i>	
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6840167</i>	<i>208643</i>	<i>7</i>	
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6839740</i>	<i>208440</i>	<i>3</i>	
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>11.5.2023</i>	<i>6839677</i>	<i>208528</i>	<i>1</i>	<i>Naaras</i>
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>19.5.2023</i>	<i>6837440</i>	<i>211383</i>	<i>3</i>	
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>31.7.2023</i>	<i>6830571</i>	<i>212596</i>	<i>1</i>	<i>Koiras</i>
<i>Idänkirsikorento</i>	<i>31.7.2023</i>	<i>6830564</i>	<i>212589</i>	<i>3</i>	<i>Vastakuoriutuneita</i>
<i>Täplälampikorento</i>	<i>16.6.2023</i>	<i>6837449</i>	<i>211376</i>	<i>1</i>	<i>Koiras</i>
<i>Sirolampikorento</i>	<i>7.7.2023</i>	<i>6839443</i>	<i>208052</i>	<i>1</i>	<i>Koiras</i>
<i>Sirolampikorento</i>	<i>25.7.2023</i>	<i>6839764</i>	<i>208495</i>	<i>3</i>	
<i>Sirolampikorento</i>	<i>25.7.2023</i>	<i>6839774</i>	<i>208502</i>	<i>1</i>	<i>Koiras</i>

Santtu Ahlman
Toimitusjohtaja
Ahlman Group Oy

